

PRANEŠIMAS SPAUDAI Nr. 59/24

2024 m. kovo 22 d., Liuksemburgas

2023 m. teisminės veiklos statistika: struktūrinis Teisingumo Teisme nagrinėjamų bylų skaičiaus didėjimas

Dalinis Teisingumo Teismo jurisdikcijos priimti prejudicinius sprendimus perdavimas Bendrajam Teismui (kurio pajėgumai pastaraisiais metais padvigubėjo) leis užtikrinti geresnę abiejų teismų darbo krūvio pusiausvyrą

Teisingumo Teismas

1. **Išaugo** Teisingumo Teisme pareikštų **tiesioginių ieškinių** (ieškinių dėl panaikinimo ir ieškinių dėl įsipareigojimų neįvykdymo, visų pirma aplinkos srityje) **skaičius**.
2. Bylose dėl prejudicinio sprendimo priėmimo daugiausia klausimų 2023 m. Teisingumo Teismui buvo pateikta laisvės, saugumo ir teisingumo erdvės srityje (ypač dėl **teisės į prieglobstį**).
3. Prašymų priimti prejudicinį sprendimą geografinė kilmė:
 1. per praėjusius metus visų be išimties valstybių narių teismai kreipėsi į Teisingumo Teismą, o tai rodo „teismų dialogo“ aktyvumą;
 2. padaugėjo **Bulgarijos, Lenkijos ir Rumunijos** teismų pateiktų prašymų.

Bendrasis Teismas

3. Viršyta **20 000 bylų**, pateiktų Bendrajame Teisme nuo jo įsteigimo, riba¹.
4. Gauta daugiau bylų, be kita ko, **intelektinės nuosavybės** ir ekonominės bei pinigų politikos (visų pirma **bankų teisės**) srityse.
5. Dėl efektyvaus bylų tvarkymo ir padvigubėjus teisėjų skaičiui **padidėjo užbaigtų bylų skaičius** ir išlaikyta **patenkinama proceso trukmė** (vidutiniškai 18,2 mėn.).
6. Padidėjo **išplėstinių 5 teisėjų kolegijų baigtų bylų skaičius** (123 bylos, t. y. + 23 %).

2023 m. abiejuose teismuose gautų bylų skaičius pirmą kartą institucijos istorijoje viršijo simbolinę 2 000 ribą. Vis dėlto šis skaičius apima ir 2023 m. spalio mėn. Bendrajame Teisme gautas 404 bylas, kurios iš esmės yra identiškos². Jei neatsižvelgtume į šias bylas, gautų ieškinių skaičius vis tiek būtų labai didelis, tačiau artimas ankstesnių metų skaičiui (1 710 2022 m. ir 1 720 2021 m.).

Taigi šie skaičiai patvirtina tendenciją, kad gautų bylų skaičius auga; šią tendenciją jau buvo galima pastebėti per pastarąjį dešimtmetį. Šis augimas yra struktūrinis, ypač Teisingumo Teisme.

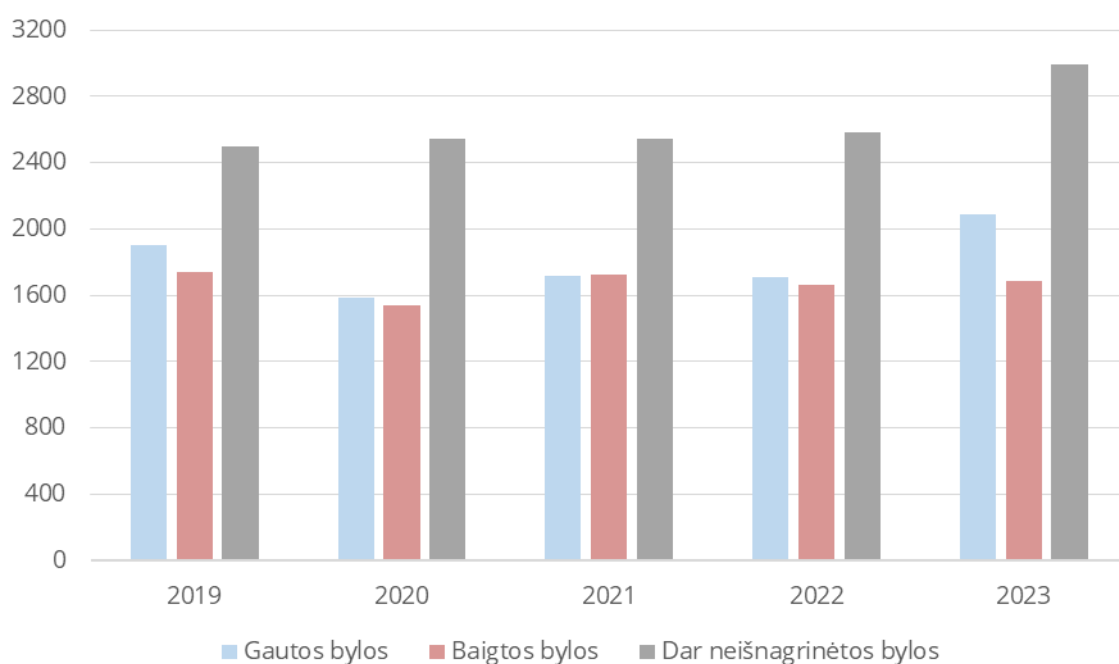
2014–2018 m. Teisingumo Teismas gaudavo vidutiniškai 723 bylas per metus, o 2019–2023 m. šis vidurkis buvo 833,

t. y. vidutiniškai padidėjo 15 % (110 bylų per metus).

Kalbant apie išnagrinėtų bylų skaičių, pažymėtina, kad Teisingumo Teismas ir Bendrasis Teismas 2023 m. iš viso užbaigė 1687 bylas, t. y. šiek tiek daugiau nei pastarųjų kelerių metų vidurkis (2019–2022 m. užbaigtos 1 667 bylos per metus).

Dar neišnagrinėtų bylų skaičius išliko stabilus, palyginti su ankstesniais metais (neatsižvelgiant į jau minėtas Bendrajame Teisme gautas 404 identiškas bylas).

2019–2023 m. bendra institucijos teisminės veiklos raida

Bendra apžvalga	2019	2020	2021	2022	2023
Gautos bylos	1 905	1 584	1 720	1 710	2 092
Baigtos bylos	1 739	1 540	1 723	1 666	1 687
Dar neišnagrinėtos bylos	2 500	2 544	2 541	2 585	2 990

Teisingumo Teismas

Praėjusių metų statistiniai duomenys ir vėl rodo, kad **pastaraisiais metais Teisingumo Teismo veikla buvo intensyvi**. 2023 m. Teisingumo Teisme buvo iškelta 821 byla, t. y. keliomis bylomis daugiau nei 2022 m., o baigtos 783 bylos, t. y. panašus skaičius kaip ir ankstesniais trejais metais. Vidutinė visų rūšių bylų nagrinėjimo trukmė buvo 16,1 mėn., o 2023 m. gruodžio 31 d. dar neišnagrinėtų bylų skaičius buvo 1 149.

Bylų pasiskirstymas pagal pobūdį taip pat yra panašus kaip ankstesniais metais – vien prašymai priimti prejudicinį sprendimą ir apeliaciniai skundai vis dar sudaro daugiau nei 90 % visų Teisingumo Teisme nagrinėjamų bylų.

Pažymėtinas reikšmingas pokytis, susijęs su padidėjusiu tiesioginių ieškinių skaičiumi. 2021 m. šis skaičius

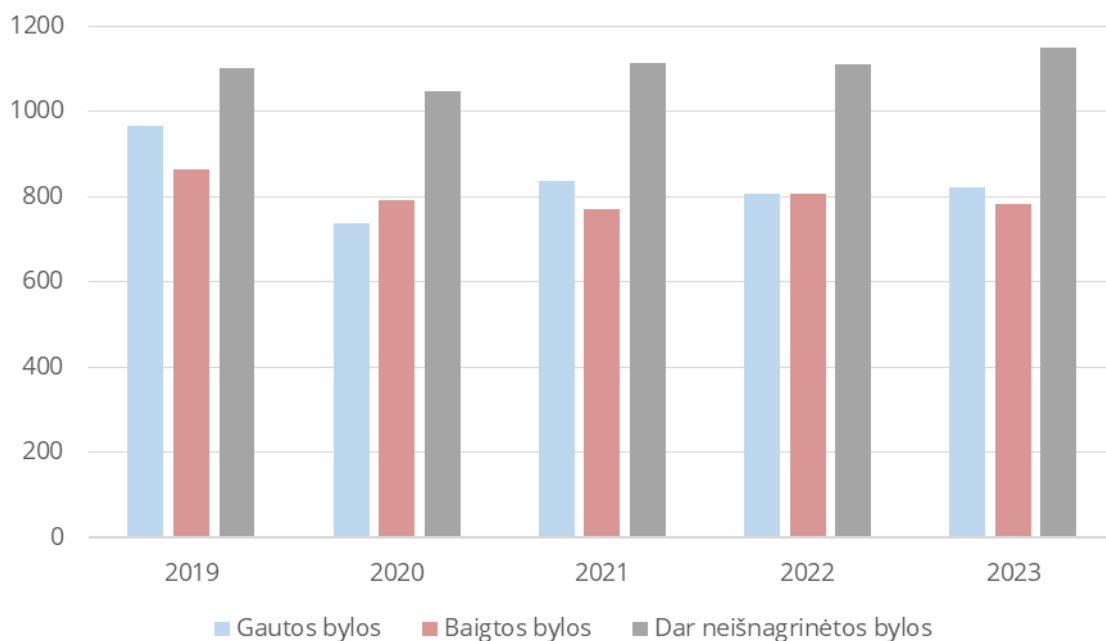
buvo mažiausias istorijoje (tik 29 naujos bylos), tačiau 2023 m. jis siekė 60, taigi buvo daugiau nei dvigubai didesnis. Šis padidėjimas paaiškinamas tuo, kad padaugėjo ieškinių dėl panaikinimo (2023 m. pareikšti 8 ieškiniai, o 2022 m. – tik 2), nes viena valstybė narė (Lenkija) praėjusiais metais pareiškė septynis ieškinius dėl Sąjungos teisės aktų leidėjo priimtų aktų (aplinkos apsaugos ir efektyvaus energijos vartojimo srityse), ir tuo, kad padaugėjo ieškinių dėl valstybės įsipareigojimų neįvykdymo, nes 2023 m. Komisija nusprendė pradėti kelias lygiagrečias pažeidimų nagrinėjimo procedūras prieš tam tikras valstybes nares, visų pirma **aplinkos** srityje.

Bylose dėl prejudicinio sprendimo priėmimo 2023 m. daugiausia klausimų Teisingumo Teismui buvo pateikta laisvės, saugumo ir teisingumo erdvės srityje (82), dauguma jų pateikti dėl teisės normų, reglamentuojančių teisę į prieglobstį ir tarptautinės apsaugos tvarką, išaiškinimo. Kaip ir 2022 m., daug prejudicinių klausimų buvo susiję su mokesčiais (53), vartotojų apsauga (52) ir transportu (40).

Paskutiniaisiais 2023 m. mėnesiais vyko derybos dėl 2022 m. lapkričio mėn. Europos Parlamentui ir Tarybai pateikto Teisingumo Teismo prašymo dėl pagal teisėkūros procedūrą priimamo akto, siekiant, pirma, **perduoti Bendrajam Teismui Teisingumo Teismo jurisdikciją priimti prejudicinius sprendimus šešiose konkrečiose srityse (pridėtinės vertės mokestis (PVM), muitai, Muitinės kodeksas, tarifinis prekių klasifikavimas pagal Kombinuotąją nomenklatūrą, kompensavimas ir pagalba keleiviams bei šiltnamio efektą sukeliančių dujų apyvartinių taršos leidimų prekybos sistema)** ir, antra, išplėsti apeliacinių skundų dėl Bendrojo Teismo sprendimų išankstinio priėmimo mechanizmo, įsigaliojusio 2019 m. gegužės mėn., taikymo sritį.

Kaip pažymi Europos Sąjungos Teisingumo Teismo pirmininkas Koen Lenaerts, „*tai leis Teisingumo Teismui daugiau dėmesio skirti savo, kaip konstitucinio ir aukščiausiojo teismo, pagrindinėms užduotims. Kaip ir pastaraisiais metais, Teisingumo Teismui pateiktose nagrinėti bylose buvo keliama jautrūs klausimai; tarp jų paminėtini teisinės valstybės vertybių išsaugojimas vykstant nacionalinėms teismų reformoms, prieglobsčio ir imigracijos politika, asmens duomenų apsauga, konkurencijos taisyklių taikymas skaitmeniniame amžiuje, kova su diskriminacija arba aplinkos, energetikos ir klimato problematika.*“

Teisingumo Teismo veikla: gautos, baigtos ir dar neišnagrinėtos bylos (2019–2023 m.)

Bendra apžvalga	2019	2020	2021	2022	2023
Gautos bylos	966	737	838	806	821
Baigtos bylos	865	792	772	808	783
Dar neišnagrinėtos bylos	1 102	1 047	1 113	1 111	1 149

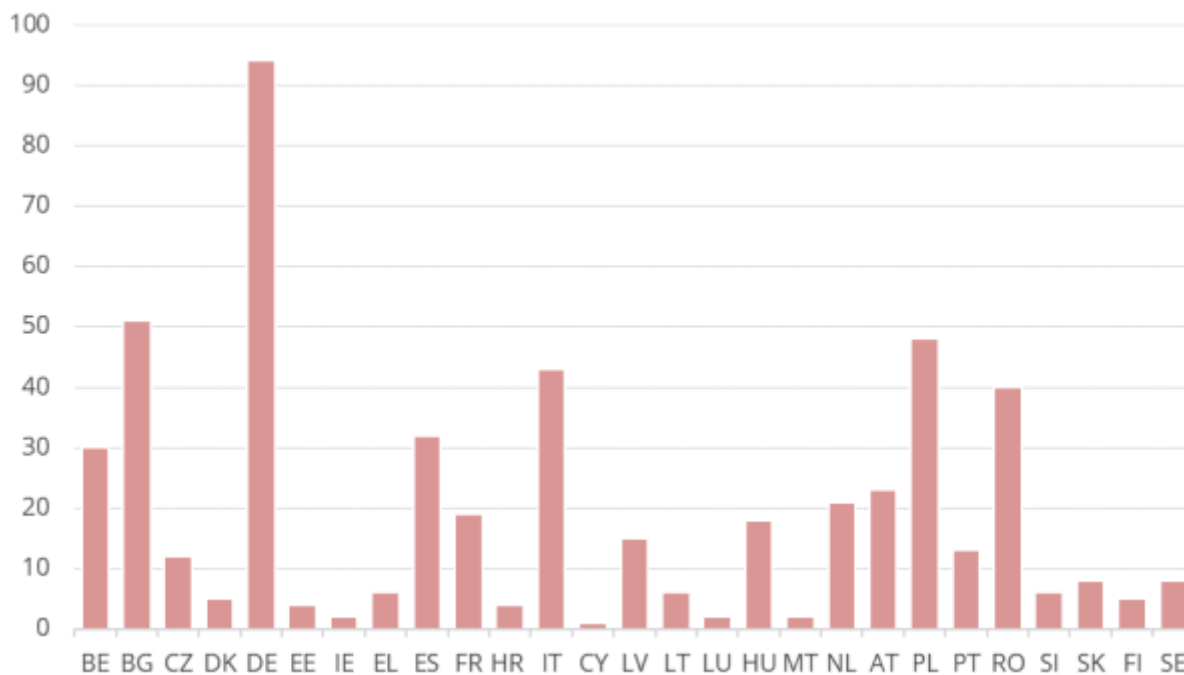
Dėl 2023 m. Teisingumo Teismui pateiktų prašymų priimti prejudicinį sprendimą geografinės kilmės pažymėtina, kad visų be išimties valstybių narių teismai praėjusiais metais kreipėsi į Teisingumo Teismą, o tai rodo Sutartyse įtvirtinto teismų dialogo aktyvumą.

2023 m. daugiausia prašymų priimti prejudicinį sprendimą Teisingumo Teismui pateikė **Vokietijos (94), Bulgarijos (51), Lenkijos (48), Italijos (43), Rumunijos (40), Ispanijos (32) ir Belgijos (30) teismai.**

Lenkijos teismų 2023 m. pateiktų prašymų priimti prejudicinį sprendimą skaičius yra didžiausias nuo šios valstybės įstojimo į Europos Sąjungą prieš 20 metų, o Bulgarijos teismų pateiktų prašymų skaičius 2023 m. yra panašus į rekordinį šių teismų 2021 m. pateiktų prašymų skaičių (58 prašymai).

Panaši išvada gali būti padaryta dėl Rumunijos teismų pateiktų prašymų priimti prejudicinį sprendimą. 2023 m. Rumunijos teismai Teisingumo Teismui pateikė ne mažiau kaip 40 prašymų; šis skaičius taip pat panašus į 2019 m. pateiktų prašymų skaičių – tuomet Teisingumo Teismui buvo pateikti 49 prašymai.

Teisingumo Teismo pradėtos bylos dėl valstybių narių teismų pateiktų prašymų priimti prejudicinį sprendimą (2023 m.)

BE	BG	CZ	DK	DE	EE	IE	EL	ES	FR	HR	IT	CY	LV	LT	LU	HU	MT	NL	AT	PL	PT	RO	SI	SK	FI	SE	Iš viso
30	51	12	5	94	4	2	6	32	19	4	43	1	15	6	2	18	2	21	23	48	13	40	6	8	5	8	518

Bendrasis Teismas

2023 m. visapusiškai atsiskleidė Bendrojo Teismo reformos, pagal kurią numatyta padvigubinti teisėjų skaičių (Reglamentas Nr. 2015/2422), poveikis. Tai matyti iš šio teismo teisminės veiklos statistikos. Bendrasis Teismas baigė nagrinėti 904 bylas, o gavo 1 271 bylą (neskaičiuojant jau minėtų metų pabaigoje gautų 404 identiškų bylą, gautos 868 bylos). Be to, pavyko išlaikyti patenkinamo lygio vidutinę proceso trukmę (vidutiniškai 18,2 mėn.), o tai rodo, kad bylos tvarkomos veiksmingai.

Bendrojo Teismo pirmininkas Marc van der Woude pažymi: „*Visus 2023 m. Bendrasis Teismas tęsė modernizavimo procesą, siekdamas visų pirma pagerinti didelės apimties ir kompleksinių bylų nagrinėjimą. Šioms – dažniausiai ekonominės ir finansų teisės sritys – byloms tikslinga taikyti proaktyvų metodą, pritaikytą atsižvelgiant į paskirtą resursų lygį ir darbo planavimą. Kadangi prie šio metodo prisijungė ir šalių atstovai, tai leis sutrumpinti proceso trukmę ir geriau atitikti šalių lūkesčius.*“

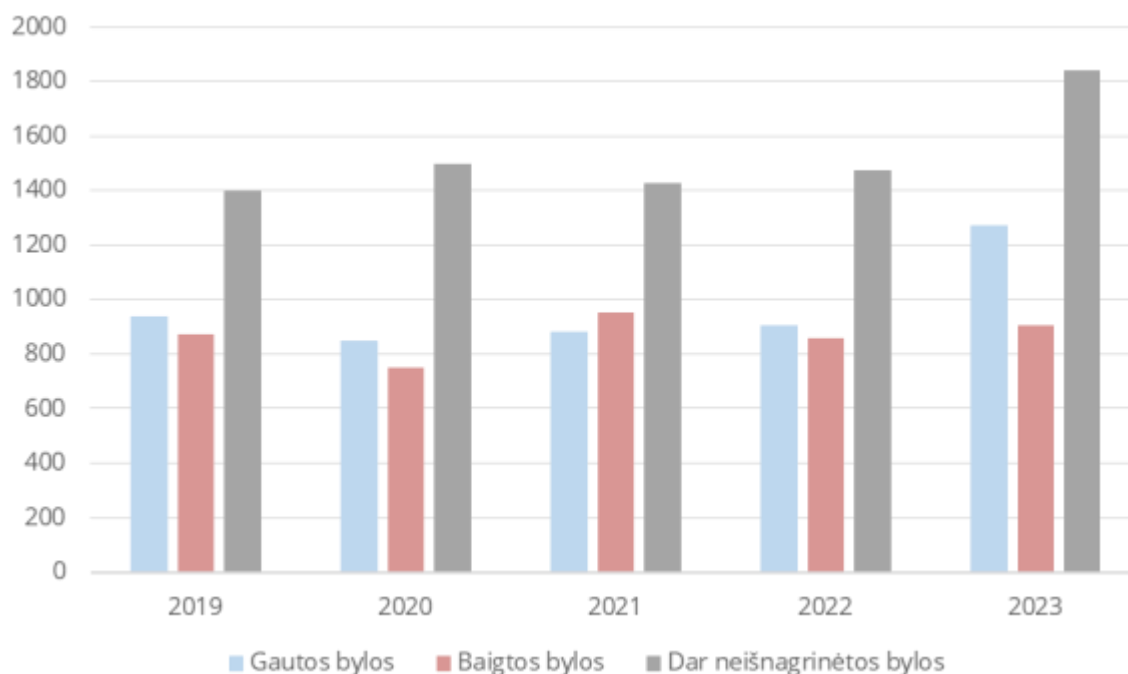
Kalbant apie sritis, prie kurių priskiriamos Bendrojo Teismo nagrinėjamos bylos, pasakytina, kad padaugėjo bylų **intelektinės nuosavybės** srityje (310 bylų, palyginti su 270 bylų 2022 m.) ir ekonominės ir pinigų politikos srityje, kuri apima, be kita ko, **bankų teisę** (2023 m. gautos 56 naujos bylos). Be to, ginčai dėl **ribojamųjų priemonių** ir toliau prisidėjo prie Bendrojo Teismo veiklos, tačiau mažiau nei 2022 m.: 2023 m. gautos 63 bylos, o 2022 m. – 103 bylos. Didžioji dalis naujų bylų šioje srityje (41 iš 63 bylų) susijusios su ribojamosiomis priemonėmis, kurias 2022 m. Europos Sąjunga nustatė fiziniams asmenims ir subjektams dėl Rusijos ir Ukrainos konflikto. Taip pat pažymėtina, kad 2023 m. kilo naujų ginčų, susijusių su skaitmeninių rinkų ir paslaugų reguliavimu³.

Be to, pasitvirtino tendencija, kad daugėja bylų, kurias išnagrinėjo išplėstinės 5 teisėjų kolegijos – tokių bylų buvo 123 (+ 23 %, palyginti su 2022 m.) ir jos sudaro beveik 14 % visų baigtų bylų. Taip pat pažymėtina, kad vieną bylą (T-65/18 RENV, *Venezuela / Taryba* dėl ribojamųjų priemonių atsižvelgiant į padėtį Venesueloje) išnagrinėjo Bendrojo Teismo didžioji kolegija (15 teisėjų).

Be to, atsižvelgdamas į būsimą dalinį jurisdikcijos priimti prejudicinius sprendimus perdavimą tam tikrose konkrečiose srityse ir į išankstinio apeliacinių skundų priėmimo mechanizmo išplėtimą, Bendrasis Teismas visus

2023 m. stengėsi atlikti būtinus organizavimo tvarkos pakeitimus ir parengti būsimas procesines nuostatas.

Bendrojo Teismo veikla: gautos, baigtos ir dar neišnagrinėtos bylos (2019–2023 m.)

Bendra apžvalga	2019	2020	2021	2022	2023
Gautos bylos	939	847	882	904	1 271
Baigtos bylos	874	748	951	858	904
Dar neišnagrinėtos bylos	1 398	1 497	1 428	1 474	1 841

Žiniasklaidai skirtas neoficialus dokumentas, neįpareigojantis Teisingumo Teismo.

Kontaktinis asmuo: Marta Osleja [\(+352\) 4303 6005](tel:+35243036005)

Likite su mumis!

¹ Užregistravus bylą T-1148/23, *PAN Europe / Komisija*, gautą 2023 m. gruodžio 8 d.

² Šie ieškiniai (T-620/23–T-1023/23) pateikti dėl Europos Parlamento narių papildomo savanoriško pensijų kaupimo sistemos pakeitimo.

³ Trys ieškovai jau pareiškė keturis ieškinius Bendrajame Teisme, ginčydami sprendimus, priimtus per prieigos valdytojo statuso suteikimo procedūrą: bylos [T-1077/23](#), *Bytedance / Komisija* (taip pat žr. Pranešimą spaudai [Nr. 28/24](#)), T-1078/23, *Meta / Komisija* ir T-1079/23 ir T-1080/23, *Apple / Komisija*.